

281

РЕЦЕНЗІЯ

на збірку поезій Василя СТУСА "Зимові дерева".

Збірка поезій В.СТУСА "Зимові дерева" видана за кордоном, у Лондоні 1970 р.

В преамбулі від видавництва "Література і мистецтво" сказано, що ця збірка була "скреслена" у видавництві "Радянський письменник" 1965 р.

Чим же викликане таке ставлення до збірки поезій з боку радянського видавництва, радянської літературної громадськості?

Одразу треба сказати - її антирадянським змістом.

Якщо оцінювати естетичну вартість поезій, збірки, поетику збірки, то можна прийти до єдиного висновку, що це поетика декадансу, поетика ідейного занепаду, що бере своїм початком поетику західно-європейського декадансу, а також українського /Пачовський, Карманський, Філянський, Чупринка тощо/.

В.СТУС у оточуючому його світі бачить лише чорні, смеркові барви, прокльони, смерть. Люди навколо - мавпи, манекени, потвори /"О так живу: як мавпа серед мавп", "Справляю в лісі самоту", "Вийду в ніч. Під соснами пройду" та ін./

Та й самі образи у віршах В.СТУСА декадентські: "колір божевілля і судної доби", "пекельний німб", "людство душитися", "живі - у домовині" тощо.

Проте зміст збірки В.СТУСА не вичерпується декадентськими, занепадницькими віршами.

У збірці є ряд віршів явно антигромадського, антирадянського спрямування. Життя в Радянській Україні він змальовує як "право-надриватися в ярмі", як життя в "проклятому краю, вітчизні боягузів і убивць" /"Не могу я без посмішки Івана"/.

Такого ж змісту ненависті до радянської дійсності вірші "Звіром вити, горілку пити - і не чаркою поставцем", "Дождь нам, боже днесь", "Останній лист Довженка", "Розмова", "Балухаті

мистецтвознавці", "Який це час", "Идуть три циганки розумяцьковані", "у Мар"інці стоять кукурудзи", "Друзі на тебе чекають". Із згаданих віршів В.СТУСА радянське життя постає як добровільний допр, де живуть і діють "неохайний вчитель етики", "вчорашній христопродавець", "переживший п"яниця", "альфонс", "дочка асенізатора" тощо. Бридкішої гидоти, жадливішої зненависті не міг би придумати найвинахідливіший упереджений проти нашої дійсності фантазер!

А.В.СТУС жив, вчився, виховувався, працював серед радянських людей. Звідки стільки жовчі, стільки зненависті взялось у цього, з дозволу сказати, "поета"?

Не треба доводити, що книжка В.СТУСА шкідлива всім своїм ідейним спрямуванням, всією своєю суттю.

Нормальна, неупереджена людина прочитати її може лише з обридженням, із зневагою до "поета", що так паплюжить свою землю і свій народ.

СТАРШИЙ НАУКОВИЙ СПІВРОБІТНИК ІНСТИТУТУ ЛІТЕРАТУРИ
ім.Т.Г.ШЕВЧЕНКА АН УРСР – Кандидат філологічних
наук, член СПУ

А. Асатурян

А.А.КАСПРУК